
Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

Skriv dagtilbuddets navn

Skriv årstal

Højreklik her og vælg Skift billede for at indsætte billede eller logo

Om skabelonen

Denne skabelon henvender sig til jer, som er ledere og medarbejdere i dagtilbud.

Formålet med skabelonen er at inspirere og understøtte jeres skriftlige evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan. Den skal gennemføres mindst hvert andet år. Det er **ikke** et lovkrav, at I benytter denne skabelon.

Den lovgivningsmæssige ramme for udarbejdelse og evaluering af den lokale pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven med tilhørende bekendtgørelse, der er udfoldet i Børne- og Undervisningsministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, 2018](#).

Vær opmærksom på:

- Den primære målgruppe for den skriftlige evaluering er jer selv og forældrene i jeres dagtilbud
- Det er et krav, at I reviderer jeres skriftlige læreplan på baggrund af evalueringen, hvis evalueringen skulle give anledning til ændringer eller justeringer.
- Fokus i evalueringen er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes udbytte, dvs. hvorvidt og hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter trivsel, læring, udvikling og dannelse for alle børn.
- Evalueringen skal offentliggøres.

Denne skabelon indeholder alle de lovmæssige krav til evalueringen. Lovkravene finder I i de to midterste afsnit "Evaluering og dokumentation" og "Inddragelse af forældrebestyrelsen". Skabelonen indeholder desuden spørgsmål, som kan støtte jeres evalueringsproces samt jeres fremadrettede arbejde med løbende at revidere den skriftlige læreplan.

[Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#)

Brug af skabelonen

Når I udfylder skabelonen, skal I klikke på *skrivefeltet*. I kan fremhæve tekster og indsætte billeder.

I kan slette denne side ved at markere teksten og billedet og trykke *delete*. I kan også slette den sidste side, hvis I ønsker det.

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I opliste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

- Spise situationer – børnene ved hvor deres pladser er, de kravler selv op. De lærer at spise selv, bestemme hvad de vil have at spise. (Eksempel vuggestue)

- Bleskift: Et barn skal have skiftet ble, pædagogen beder barnet om at tage sine bukser, underbukser og ble af, og smide bleen i skraldespanden. Herefter spørger pædagogen barnet, om det vil prøve at tisse på toilettet. Efterfølgende, kravler barnet selv op på puslebordet og får en tør ble på. – vigtigheden i at gøre børnene selvhjulpne. (Eksempel børnehave)

I både vuggestue og børnehave, har vi haft ekstra fokus på at få implementeret selvhjulpnehed i vores rutinesituationer, som skal være en naturlig del af vores pædagogiske praksis. Noget af det vi har for øje, er børnegruppens sammensætning, så børnene kan spejle sig i hinanden og derved blive nysgerrige på at mestre nye ting.

I vuggestuen er der blevet lavet en spisegruppe, hvor de ældste børn sidder sammen. Her er der ekstra fokus på at børnene bliver klar i overgangen fra vuggestue til børnehave. Børnene smør selv deres mad og hælder selv mælk og vand op fra små kander. Noget af det der også bliver øvet på, er at børnene selv tager tøj af og på både når de skal ud, men også i skiftesituationer. Her er der også ekstra fokus på at øve toilettæring, så overgangen til børnehave bliver mere flydende. I børnehaven er man blevet bevidst om, hvor meget læring der er for barnet i en skifte/toiletsituation. Det handler ikke om at få det `klaret`, men at se denne hverdagssituation som et værdifuldt læringsrum, hvor barnet bliver set, mødt og støttet i det læringstrin, det er på. Noget af det vi er

blevet ekstra opmærksomme på under Covid19, er at få skabt flere udendørs læringsrum, hvor vi har flyttet flere aktiviteter ud. Det har givet mere luft omkring børnene og nogle af de børn, som godt kan trække sig lidt fra fællesskabet, eller har haft det lidt svært med den fri leg eller de sociale legerelationer, har kunne være med i en voksenstyrret aktivitet, hvor fokus har været på et fælles tredje.

Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive jeres arbejde med at etablere en systematisk evalueringskultur. I kan fx beskrive, hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter, reflekterer over og evaluerer jeres pædagogiske praksis. I kan også beskrive, om I arbejder med særlige metoder, fx *Redskab til selvevaluering*, *Tegn på læring*, *Redskab til forankringsproces* eller om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med en særlig tilgang.

Både i børnehave og vuggestue har der været ugentlige lille møder, hvor det pædagogiske personale har reflekteret og evalueret over det pædagogiske arbejde. Vi har dog været udfordret på at være samlet alle sammen, da de sidste år har været præget af covid19. Dette har også været en udfordring i forhold til at afholde alle de p-møder vi skulle, men vi har alligevel fået drøftet de vigtigste ting med hinanden.

Vi har på vores lille møder lavet skema til handling, som vi har udarbejdet efter pædagogisk tilsyn fra kommunen. Efterfølgende har vi evalueret på dem og igen sendt det til vores tilsynsførende.

På p-møder har vi udarbejdet handleplaner og evalueringer til Friluftsrådet, for at kunne dokumentere, at vi arbejder som et børnehus der er tæt på naturen. Det er med til, at vi har kunne modtage og bibeholde `Det grønne spire` flag.

Vi har haft langtidssygemeldinger og udskift i vores personalegruppe og har derfor ikke fået evalueret på vores læreplaner løbende. Det er vi efter sommerferien gået i gang med, hvilket vores p-møder bliver brugt på.

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Her kan I **kort** skrive, hvordan I har grebet arbejdet an, fx om I har lavet workshop, gennemført konkrete evalueringer, haft oplæg fra interne eller eksterne. I kan også indsætte billeder eller lignende.

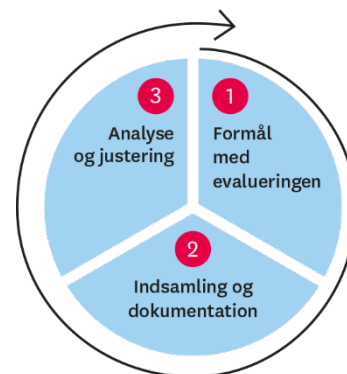
Da vi skulle i gang med at arbejde med De styrkede læreplaner havde vi tre på kursus som blev vores pædagogiske fyrtårn og tovholdere. Vores tovholder på de styrkede læreplaner, holdt oplæg med praksiseksempler og PowerPoints for det øvrige pædagogiske personale, som til hver gang havde læst et uddrag fra læreplanerne. Så kom personalet i grupper, hvor de skulle arbejde med praksiseksemplerne og evaluere på dem.

Da vi fik nye afdelingsledere, var der kun et fyrtårn tilbage, hvor afdelingslederne fik tilbudt et møde med tilsynsførende, hvor hun holdt et kort oplæg omkring `De styrkede læreplaner`

Hele personalet har også set videoer og hørt Podcasts med eksempler fra praksis (Hentet på EVA).

Efterfølgende har vi afholdt pædagogiske dage og p-møder, hvor både børnehave og vuggestue har drøftet og udarbejdet `De styrkede læreplaner` som er tilgængelig på vores hjemmeside.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

Vi har i begge huse haft fokus på at skabe nogle rammer for børnene, der lagde op til leg og fordybelse. Hvor der var plads til både de stille børn, børn i udsatte positioner og de som havde brug for mere udfoldelse. Vi har forsøgt at skabe læringsmiljøer, hvor børnenes kreativitet og fantasi kommer til udtryk. Noget af det der har udfordret os lidt, har været Covid19, da man skulle være mere ude og det var meget begrænset, hvor meget legetøj børnene kunne have fremme, da alt skulle rengøres.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videooptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi har i personalegruppen drøftet, hvordan vi har kunne skabe grupperum, hvor der var små lege-miljøer, som fangede børnenes nysgerrighed.

Praksisfortælling: Vi har i begge huse haft store rum, hvor der har været meget aktivitet og gennemgang i løbet af dagen. Det har nogle gange skabt uro og været forstyrrende, for de børn der har været i gang med en leg. Rummene har lagt op til noget andet, end det vi som pædagogisk personale, har haft for øje. Fx: et rum blev brugt til vild løbe leg, hvor børnenes fantasi ikke blev stimuleret til leg og fordybelse.

Vi har i rummene tilført rumdelere og andre legeredskaber, som står ud i rummene, for at skabe små rum i det store rum.

Vi har løbende drøftet muligheder og tiltag i forhold til vores grupperum, med det pædagogiske tilsyn fra kommunen. Ved seneste tilsyn fra kommunen, fik vi anerkendelse for måden vi har inddelt rummene på.

Citat fra uanmeldt tilsyn 4/10-2022: (Læringsmiljø og leg) Vuggestuen og børnehavens legepladser af adskilte fra hinanden. Med afgræsning via en låg. Begge legepladser er indrettet i mange forskellige læringsmiljøer med mulighed for motorisk udfoldelse, sansninger og leg. Læringsrummene udenfor skabes bl.a. via hegn og stakit, små legehuse, legeskib, buske og træer. Der er både græs og fliser til rådighed for børnene. Samt der er sandkasse, rutsjebane og gynger. Legepladsen er omkranset af en masse træer og buske, hvilket giver mulighed for huleleg, uforstyrret leg og opdagelses leg for børnene. Indenfor hos vuggestuebørnene har de flere rum til rådighed. Fx et dukkerum, et motorikrum og et fællesrum. Fællesrummet er desuden inddelt i mindre legestationer afskærmet af borde, legekøkken, tæpper, reoler, og rumde-

ler. Vuggestuebørnene har god plads til at udfolde sig på. På første etage er ligeledes et rum til benyttelse. Det er et tilvalgt rum som benyttes i fx voksenstyret aktivitet sammen med børnene. I børnehaven opleves der ligeledes en særlig fokus på indretningen og brugen af læringsrummene med udgangspunkt i børnenes behov. Der observeres små legestationer rundt om med opdeling af reoler, skabe, og rumdelere. Hvert rum giver mulighed for forskellige leg. Der er mulighed for at trække sig og være kreativ. Det er mulighed for leg i legekøkken, huleleg, leg med Lego, dukker, og biler. Indenfor observeres der ligeledes en fin fordeling af både børn og voksne. Og der opleves en fin kobling mellem inde- og udemiljøet.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Her skriver I **kort** resultaterne af jeres analyse, fx hvordan den indsamlede dokumentation gjorde jer klogere på det, I var blevet nysgerrige på? Hvad var jeres vurdering af det pædagogiske læringsmiljøes betydning for børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse? Dette er første del af trin 3 i evalueringsskirklen. Har I under evalueringen skrevet resultaterne på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi har fået skabt mere ro til det enkelte barn og der er flere muligheder for fordybelse og leg. De voksne kan også have gang i flere voksenstyrede aktiviteter i et rum, uden at forstyrre hinanden og børnene.

Inddelingen af rummene giver også mulighed for lave mindre børnegrupper, hvor der er mulighed for at støtte børn i udsatte positioner og de børn der har svært ved at indgå i sociale fællesskaber.

Vi oplever børn der på eget initiativ, udvikler på legen og bruger deres fantasi. Lege der er startet indenfor, flyttes ud og børnene finder grene osv. der skal symbolisere de ting de havde indenfor.

Det pædagogiske personale har også erfaret hvilken betydning de mindre grupper og flere læringsmiljøer, har haft for børnene. Det er blevet en naturlig del af vores hverdag, at dele os op og bruge de rum vi har. Både ude som inde.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Her skriver I **kort**, hvordan I handlede på baggrund af jeres nye indsigter om jeres pædagogiske læringsmiljø. I kan bl.a. skrive, hvorvidt evalueringen gav anledning til at justere jeres pædagogiske praksis, og om den gav anledning til at afprøve konkrete tiltag og justere jeres skriftlige læreplan. I kan også samle op og se på tværs af de udvalgte områder, I har evalueret. Er justeringerne stadig en del af jeres praksis i dag? Har I brugt jeres indsigter i udvalgte evalueringer i andre sammenhænge? Dette er anden del af trin 3 i evalueringsskirklen.

Grupperum med flere læringsmiljøer der vækker nysgerrighed og ligger op til leg og læring, vil altid være et fokuspunkt og en del af vores pædagogiske praksis. Her vil vi altid have for øje, hvilken børnegruppe og sammensætning af børn der er og at justere læringsmiljøerne derefter.

Det pædagogiske personale er blevet bevidste om legetøjets placering i forhold til de enkelte læringsmiljøer. Fx: Lego behøver ikke at være en del af læringsmiljøet i alle rum. Det kan være at det kun skal være i et rum. Det at have legetøj, som passer sammen, kan ligge op til fantasifuld og udviklende leg.

Det at vi hele tiden justerer vores læringsmiljøer i praksis, gør også at vi har det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse for øje.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

”Forældrebestyrelsen i kommunale, selvejende og udliciterede daginstitutioner skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.

Forældrebestyrelsen for den kommunale dagpleje skal inddrages i udarbejdelsen og evalueringen af og opfølgningen på den pædagogiske læreplan.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Her skriver I **kort**, hvordan I har inddraget forældrebestyrelsen og eventuelt forældrerådet, fx om I har drøftet, hvad I har sat fokus på i løbende evalueringer, resultaterne og hvilke tiltag det har givet anledning til, eller hvordan forældrebestyrelsen aktivt har været inddraget i ændringer eller justeringer af den daglige praksis.

Noget af det vi har haft ekstra fokus på og drøftet med vores forældreråd, er forældresamarbejde. Det har vi haft fokus på, da forældresamarbejdet og kommunikationen med forældrene, har været minimeret og udfordret under Covid19. Selvfølgelig har forældre og det pædagogiske personale drøftet de vigtigste ting omkring børnene.

Vi har haft forældresamarbejde oppe på p-møder og til forældrerådsmøder, for at høre både personale og forældrenes synsvinkel på samarbejdet.

Vi har gjort forældrerådet opmærksomme på, hvor de finder vores udarbejdede læreplan, så de kan læse den.

Vi oplyser fortsat forældrerådet omkring vores pædagogiske arbejde og de overvejelser vi gør os.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Her kan I **kort** skrive, hvad I vil sætte fokus på i jeres pædagogiske læringsmiljø fremadrettet og hvorfor. I afsnit ét så I tilbage på, hvad I allerede har arbejdet med. Har I fået øje på, om der er dele af jeres pædagogiske læringsmiljø, I ikke har haft fokus på, fx rutinesituationer, børn i udsatte positioner, mv.? I kan også skrive, om der er områder, I har haft fokus på, men har behov for at genbesøge.

Vi vil have mere fokus på overgangene mellem hverdagsituationer og aktiviteter. Fx: Overgangen fra leg til oprydning eller fra spisesituation til putning.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Her kan I **kort** beskrive, om I oplever, at organiseringen af jeres evalueringskultur har understøttet meningsfulde drøftelser, refleksioner, analyser og vurderinger af jeres pædagogisk praksis i hverdagen? Eller om jeres erfaringer giver anledning til at justere organiseringen af jeres evalueringskultur, fx om der er brug for at afprøve andre måder at mødes og måder at reflektere sammen, justere hyppigheden af møder eller fastholde god evalueringspraksis.

Vi er blevet bevidste om, at evalueringskulturen skal være en fast del af vores hverdag. Derfor arbejder vi frem i mod, at det skal være et fast punkt på vores ugentlige lille møder i både børnehave og vuggestue.

Evalueringen kan ske på flere måder. Både skriftligt og mundtligt.

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Grundet sygdom og udskift i personalegruppen, er vi lige gået i gang med at udarbejde nye læreplansblomster og Det fælles pædagogiske grundlag. Det er på fælles p-møder udarbejdelsen af læreplanerne bliver lavet.

Vi vil blive bedre til at dokumentere løbende og derved give forældrene større indsigt i vores pædagogiske arbejde.

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med evalueringskultur og den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige understøttende materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Podcastserien Børnehøjde er en faglig podcast om pædagogik og læreplan. Andet tema i serien sætter i tre afsnit fokus på evalueringskultur. Til temaet findes et dialogkort med spørgsmål til refleksion.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/dagtilbud

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

© 2020
Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Undervisningsministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC